DE NATIONALE ASSEMBLÉE
VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Onafhankelijkheidsplein 10 / Henck Arronstraat 2-4 & 6
Paramaribo, Suriname | Tel.: +597 475-180 (Centrale) | www.dna.sr

DNA no.: 2097/26

Paramaribo, 10 November 2026

De President van de
Republiek Suriname,
Mevrouw drs. J. Simons

Onderwerp: aanbieding Eindverslag

Mevrouw de President,

Hierbij doe ik u toekomen het Eindverslag der Commissie van Rapporteurs voor de ontwerpwet houdende ***goedkeuring van de toetreding van de Republiek Suriname tot de "Convention Establishing the Latin American and Caribbean Space Agency (ALCE)".***

De Voorzitter van
De Nationale Assemblée,

Dr. h.c. ir. Michael Ashwin Adhin

Cc: De Vice-President van de Republiek Suriname
De Minister van Transport, Communicatie en Toerisme

JurO/RR

Wet van.....,
houdende goedkeuring van de toetreding van de Republiek Suriname tot de "Convention Establishing the Latin American and Caribbean Space Agency (ALCE)"

EINDVERSLAG

DER

COMMISSIE VAN RAPPORTEURS

==========

PREADVIES

De Commissie van Rapporteurs (hierna te noemen: de Commissie) heeft kennis genomen van de onderhavige ontwerpwet en de daarbij behorende Memorie van Toelichting.

De bovengenoemde ontwerpwet beoogt de samenwerking tussen Suriname en Latijns-Amerika en het Caribisch gebied te bevorderen op het gebied van observatiesystemen voor landbouw en natuurrampen, ruimteonderzoek, toegang tot rampenvoorspellingsgegevens, veiligheid en bewaking, oceanografie, meteorologie, exploratie van natuurlijke hulpbronnen, stedelijke intelligentie en cartografie.

De Commissie heeft op **vrijdag 16 oktober 2026** haar eerste commissievergadering gehad, waarbij zij de werkwijze en het te volgen traject van haar vooronderzoek van onderhavige ontwerpwet heeft besproken en vastgelegd.

In het Preadvies zijn ten aanzien van de ontwerpwet houdende de goedkeuring van de toetreding van de Republiek Suriname tot de "Convention Establishing the Latin American and Caribbean Space Agency (ALCE), de actoren geïdentificeerd.

(zie preadvies d.d. 20 oktober 2026 en het verslag van de commissie d.d. 16 oktober 2026 Cie-210 Wet Goedkeuring toetreding ALCE Verdrag / 01-2026.)

VOORONDERZOEK

In de Huishoudelijke Vergadering van **dinsdag 27 oktober 2026 (H.27)** heeft De Nationale Assemblée zich in vooronderzoek gebogen over het door de Commissie uitgebrachte preadvies. De Nationale Assemblée heeft tijdens deze vergadering besloten mee te gaan met het voorstel van de commissie inzake het verder onderzoek van de ontwerpwet.

ONDERZOEK

❖ **Gehouden vergaderingen**

❖ Op **vrijdag 16 oktober 2026** heeft de Commissie een commissievergadering gehouden omtrent de ontwerpwet. Hierbij zijn de volgende stakeholders geïdentificeerd, t.w.:

- het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme;
- het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Handel en Samenwerking;
- het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening;
- het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij;
- het Nationaal Coördinatiecentrum voor Rampenbeheersing;
- de Meteorologische Dienst;
- de Telecommunicatie Autoriteit Suriname;
- de Anton de Kom Universiteit van Suriname.

(zie preadvies van 20 oktober 2026 en het verslag van de commissie d.d. 16 oktober 2026 Cie-210 Cie. Wet Goedkeuring toetreding ALCE Verdrag / 01-2026)

❖ Op **donderdag 22 oktober 2026**, heeft de Commissie een vergadering gehouden waarbij het volgende aandachtspunt aan de orde werd gesteld:

- De CASAS en het ministerie van Defensie zijn ook als stakeholder geïdentificeerd en zullen derhalve ook gehoord worden door de commissie.

(zie verslag van de commissie d.d. 22 oktober 2026 Cie-215 Cie. Wet Goedkeuring toetreding ALCE Verdrag 02-2026)

❖ Op **dinsdag 27 oktober 2026** heeft de commissie een vergadering gehouden waarbij er enkele stakeholders zijn gehoord. De stakeholders hebben de volgende vraag- en aandachtspunten aan de orde gesteld:

- De minister van TCT gaf aan dat er geen formele voorwaarden zijn genoemd, maar dat er wel aandachtspunten zijn waarmee rekening moet worden gehouden bij de eventuele toetreding van Suriname tot ALCE;
- Hij benadrukte dat de toetreding verenigbaar moet zijn met de voorschriften van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO) en met andere internationale verdragen waarbij Suriname partij is;
- Ook moeten mogelijke vraagstukken rond cybersecurity en de verhouding tussen de ALCE-conventie en andere verdragen nader worden onderzocht;
- Verder werd benadrukt dat CASAS bij de verdere beoordeling moet worden betrokken, zodat de relevante technische en luchtvaartveiligheidsaspecten worden meegenomen;
- De conventie geeft het institutionele kader en algemene doelstellingen. De teksten tonen op zichzelf geen algemene overdracht van Surinaamse luchtvaartbevoegdheden of operationele toelating van satellietdiensten aan;
- De luchtvaartrechtelijke aandachtspunten ontstaan vooral bij concrete uitvoering. Daarbij zijn de nationale taakverdeling, goedkeuring van toepasselijke voorzieningen, veiligheidsbeoordeling, continuïteit, gegevenskwaliteit, SAR-aansluiting, cybersecurity en toegang voor toezicht en onderzoek van belang. Voor zover NAVAIDS of andere operationele CNS-systemen worden geraakt, verdient de bescherming van de Surinaamse infrastructuur bijzondere aandacht;
- De minister van OWRO gaf aan dat Suriname volgens zijn inschatting op dit moment nog niet gereed is om toe te treden tot ALCE. Hij adviseerde om de ratificatie uit te stellen tot na 2029, mede vanwege de financiële situatie van Suriname en de hoge kosten die met ruimtevaartactiviteiten gepaard gaan;
- Tevens is erop gewezen dat verschillende landen hun financiële bijdragen moeten aanpassen en dat Suriname eerst over voldoende financiële middelen moet beschikken voordat het zich aan de verplichtingen van het lidmaatschap bindt;

- Op de vraag of navraag kan worden gedaan bij de lidstaten over de jaarlijkse contributie, gaf het ministerie van BIS aan dat dit in principe niet de gebruikelijke werkwijze is. De informatie wordt doorgaans opgevraagd bij de organisatie zelf. Zij lichtte toe dat dit normaal gesproken gebeurt wanneer er rechtstreeks contact met de organisatie is gelegd en Suriname partij is geworden. Navraag doen bij de lidstaten is wel mogelijk, maar de minister zou dat liever niet voorstellen;
- Het Ministerie van Defensie verwees naar artikel 2 van de ALCE-conventie, waarin is bepaald dat de activiteiten uitsluitend voor vreedzame doeleinden zijn bestemd. De activiteiten zijn voornamelijk gericht op civiele toepassingen, waaronder aardobservatie. Vanuit het perspectief van het ministerie werd aangegeven dat de activiteiten van ALCE niet relevant zijn voor het ministerie van Defensie.

De Commissie heeft tijdens deze vergadering met de stakeholders de volgende vraag-en aandachtspunten aan de orde gesteld:

- Kan uit de inzichten en bevindingen van het ministerie worden afgeleid dat er geen belemmeringen zijn voor de toetreding van Suriname tot ALCE?
- Is het betrekken van CASAS bij de verdere behandeling van de conventie een voorwaarde voor toetreding, of betreft het een aandachtspunt?
- Is het de bedoeling dat Suriname voorlopig afziet van toetreding tot ALCE en de ratificatie uitstelt, omdat de timing volgens OWRO niet gunstig is?
- Wat zijn de kosten van het lidmaatschap van ALCE?
- Wat gaat de commissie doen, aangezien er binnen de regering nog geen eenduidig standpunt bestaat?
- Navraag te doen bij de lidstaten over hun ervaringen en standpunten ten aanzien van de toetreding tot ALCE;
- Hoe zal de financiering van de toetreding en het lidmaatschap van ALCE plaatsvinden?
- Er werd gevraagd om een nadere toelichting op de voordelen van toetreding tot ALCE en de vraag of de timing wel geschikt is;
- De Commissie wilde verduidelijkt hebben of het standpunt van TCT inhoudt dat Suriname voorlopig moet afzien van toetreding en ratificatie;

- Het belang van het meenemen van de inzichten en aandachtspunten van CASAS bij de verdere beoordeling werd benadrukt;
- Er zijn in totaal 21 landen, waarvan 18 de conventie hebben ondertekend. Daarbij werd vermeld dat Cuba als laatste land heeft ondertekend. De financiële haalbaarheid en het geschikte tijdstip voor toetreding blijven volgens de bespreking belangrijke aandachtspunten;
- Er werd voorgesteld om navraag te doen bij de lidstaten over hun ervaringen en standpunten ten aanzien van ALCE;
- Dat de minister van Defensie zijn standpunt over de eventuele toetreding van Suriname tot ALCE zou moeten herzien;
- Welke vervolgstappen de commissie zal nemen, aangezien er binnen de regering nog geen eenduidig standpunt bestaat?
- Wat zijn de voordelen en mogelijke risico's van toetreding?
- Nadere informatie opvragen over de positie van Brazilië t.o.v. hun standpunt om geen lid te worden van ALCE;
- Hoe zal de financiering geschieden en wat zijn de financiële gevolgen van het lidmaatschap?
- Is het, gelet op de genoemde voordelen en de ongunstige timing, wenselijk om voorlopig af te zien van toetreding tot en ratificatie van de ALCE-overeenkomst?
- Is Suriname op dit moment voldoende voorbereid om toe te treden tot ALCE?

(zie verslag van de commissie d.d. 27 oktober 2026 Cie-220 Cie. Wet Goedkeuring toetreding ALCE Verdrag 03-2026)

❖ **Data gehouden vergaderingen**

De commissie heeft 3 (drie) vergaderingen gehouden op **vrijdag 16 oktober 2026, donderdag 22 oktober 2026 en dinsdag 27 oktober 2026**.

BESLUITEN:

- De Commissie zal in de Huishoudelijke Vergadering van dinsdag 10 november 2026 **(H.31)** verslag uitbrengen;
- De Commissie komt tot de conclusie dat overgegaan kan worden tot de Plenaire Openbare behandeling van de bedoelde ontwerpwet met de hierbij behorende Memorie van Toelichting;

- Eventueel nog te rijzen vraagpunten kunnen tijdens de Openbare Plenaire Vergadering aan de orde worden gesteld.

Paramaribo, 10 november 2026

R. Asabina (Vz)

C. van Samson

J. Kasdjo

A. Sadi

W. Joeloemsingh

D. Hoever

T. Lösche

Het 1e en 5e lid van de CvR / hebben dit preadvies / eindverslag niet mede-ondertekend, wegens Afwezigheid